ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
HAROKOPIO UNIVERSITY
Τμήμα Οικιακής Οικονομίας και Οικολογίας

Η επίσημη ιστοσελίδα του δήμου
Δήμος Νέας Σμύρνης
Σύγχρονο Λαϊκό Πανεπιστήμιο (ΣΥ.ΛΑ.Π)

Η Πολιτιστική Διαδρομή του Δήμου Ύδρας

Σταμόπουλος Χρήστος
Υποψήφιος Διδάκτωρ Χαροκοπείου Πανεπιστημίου

Νέα Σμύρνη, Νοέμβριος, 2018

Κριτήρια επιλογής

- Στόχος μιας πολιτιστικής διαδρομής είναι ο προσδιορισμός μιας καθορισμένης διαδρομής/πορείας, κατά την οποία στόχος είναι η επίσκεψη μνημείων φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς (Καραβασίλη και Μικελάκης, 1999)
- Ιδιαίτερη φυσιογνωμία και ταυτότητα περιοχής
- Αρχιτεκτονικός πλούτος
- Διαθέτει αξιοθέατα και συναφείς υποδομές
- Επιχειρήσεις που προσφέρουν ποιοτικές υπηρεσίες και εμπλέκονται με την διαχείριση της διαδρομής.

Γενικά Στοιχεία για την Ύδρα

- Συνολική έκταση : 52 τετραγωνικά χιλιόμετρα
- Απέχει 6 ναυτικά μίλια από την νοτιοανατολική ακτή της Αργολίδας και 35 ναυτικά μίλια από τον Πειραιά
- 1.966 κατοίκους στην απογραφή του 2011
- Βραχώδης οροσειρά, μήκους 20 χιλιομέτρων και πλάτους από 1,5 χμ. έως 6 χμ
- Κλίμα : Τυπικά μεσογειακό, εύκρατο, ξηρό, ήπιο με δροσερά παρατεταμένα καλοκαίρια και μαλακούς χειμώνες
- Κίνηση στο νησί είτε με τα πόδια είτε παραδοσιακά με γαϊδουράκια

Χάρτης της Ύδρας

Ιστορία

•Η ονομασία της Ύδρας οφείλεται στον υδάτινο πλούτο της κατά το απώτατο παρελθόν

•Είχε κατοικηθεί ήδη από την ύστερη νεολιθική εποχή, όπως μαρτυρούν αρχαιολογικές ανασκαφές στη θέση Επισκοπή έχουν διασωθεί ίχνη αρχαίων οικισμών

•Ακατοίκητη κυρίως τον 15ο αιώνα, 16ο και 17ο αιώνα δυσκολία εγκατάστασης λόγω των τότε συνθηκών

•18ος – 19ος αιώνας : ακμή εμπορικής και ναυτιλιακής δραστηριότητας

•Έδωσε στην πολιτική ζωή της χώρας πέντε πρωθυπουργούς, πολλούς υπουργούς (ιδίως στο Υπουργείο Ναυτικών), καθώς και τον Ναύαρχο Π. Κουντουριώτη, αρχηγό του ελληνικού στόλου στους Βαλκανικούς πολέμους και πρώτο Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας

(Ομηρίδης, 1831; Σιμόπουλος, 2003)

Αρχιτεκτονική

- Αποτελεί ένα μεγάλο και αντιπροσωπευτικό δείγμα της ιδιόμορφης τοπικής αρχιτεκτονικής, που συνδυάζει νησιώτικα και στεριανά αρχιτεκτονικά στοιχεία
- Τα υδραίικα αρχοντικά σπίτια, αδιάψευστοι μάρτυρες της οικονομικής ευμάρειας και της ακμής που γνώρισε το νησί στα τέλη του 18ου αιώνα
- Τα αρχοντικά της Ύδρας είναι πέτρινα και συνήθως, λόγω του επικλινούς εδάφους, τριώροφα ή τετραώροφα

(Χατζηκυριάκος κ.α., 2008)

Αξιοθέατα

Αρχοντικό του Τσαμαδού (Σχολή Εμποροπλοιάρχων)

Αρχοντικό του Κριεζή (Γηροκομείο)

Οικία του Λάζαρου Κουντουριώτη (περιέχει εκθέματα του Εθνικού Ιστορικού Μουσείου)

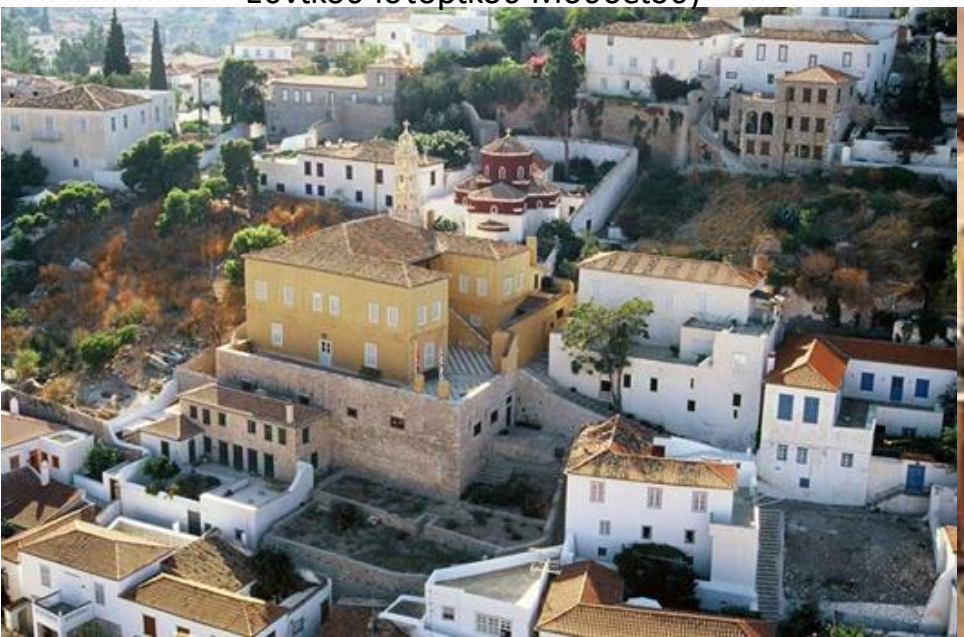

Αρχοντικό του Γκορογιάννη (σαλόνι μακεδονικού τύπου)

Τετραώροφο Αρχοντικό του Τομπάζη (Παράρτημα Σχολής Καλών Τεχνών)

Αρχοντικό του Μπουντούρη(διαθέτει κήπο και ιδιόκτητο εκκλησάκι)

Αρχοντικό του Γεωργίου και του Παύλου Κουντουριώτη (Μουσείο Νεότερης Ιστορίας)

Προμαχώνες με τα κανόνια

Μονή της Κοιμήσεως της Θεοτόκου, το "Μοναστήρι"

Ιερά Μονή της Αγίας Ματρώνας

Αίθουσα Τέχνης και Συναυλιών "Μελίνα Μερκούρη’’

Ιστορικό Αρχείο-Μουσείο

Τα μονοπάτια της Ύδρας

<u>"Οι δέκα διαδρομές "</u>

1. Το Καστράκι
2. Μονή του Αγ. Νικολάου
3. Μοναστήρια της Αγίας Ματρώνας και της Αγίας Τριάδος
4. Χούντα του Ρήγα
5. Μονή Ζούρβας
6. Μονή του Προφήτη Ηλία
7. Παραθαλάσσιοι οικισμοί 'Βλυχό'-'Παλαμίδας
8. Επισκοπή
9. Ζόγερι
10. Εκκλησάκι του Αγίου Μάμα

1.Το Καστράκι

- Μικρό παραθαλάσσιο κάστρο, η ιστορία του οποίου μας οδηγεί στα τέλη του 17ου αιώνα
- 'Μανδράκι', πολεμικός ναύσταθμος της Ύδρας και το πραγματικό λιμάνι κατά τον 16ο , 17ο και 18ο αιώνα
- 'Κάστρο', οχυρωματικό έργο των αρχών του 16ου αιώνα, που διαμορφώθηκε όπως είναι σήμερα κατά την Επανάσταση του 1821

(Υδρα - Καστράκι: 17 λεπτά, Καστράκι – Mira Mare: 10 λεπτά , Mira Mare - Κάστρο: 15 λεπτά, Εύκολη διαδρομή)

2. Μονή Αγίου Νικολάου

- Γυναικεία μονή του 17ου αιώνα
- Μοναδική θέα που συνθέτει ένα τοπίο άγριας αλλά παράλληλα και φιλόξενης ομορφιάς

(Υδρα - Αγ. Νικόλαος: 55 λεπτά, Εύκολη διαδρομή)

3. Μοναστήρια της Αγίας Ματρώνας και της Αγίας Τριάδος

- «Μύλος», πέτρινο κτίσμα του 18ου αιώνα, το οποίο αποτελούσε μονάδα παραγωγής επεξεργασίας σίτου

(Υδρα - Αγ. Ματρώνα : 40 λεπτά, Αγ. Ματρώνα - Αγ.Τριάδα: 15 λεπτά, Εύκολη διαδρομή)

4. Χούντα του Ρήγα

Το τοπωνύμιο, μεταφράζεται σε 'Μύτη - άκρο του Ρήγα'. Από αυτό το σημείο ο επισκέπτης μπορεί να ξεδιπλώσει τη ματιά του και να ελευθερώσει κάθε αίσθηση στο απέραντο γαλάζιο του Μυρτώου Πελάγους

(Υδρα - Χούντα Ρήγα: 1 ώρα & 40 λεπτά, Εύκολη διαδρομή)

5. Μονή Ζούρβας

- Διασχίζοντας το χωμάτινο μονοπάτι συναντάμε πολλά πέτρινα γκρεμισμένα σπίτια, τα οποία κατοικούνταν από Υδραίους βοσκούς μέχρι και τον προηγούμενο αιώνα. Ο δρόμος διασχίζει τους πρόποδες του όρους Ομπόρι (506 m), "σταθμός προβάτων" στ' Αρβανίτικα. Από αυτό το σημείο και έως την Μονή Ζούρβας συναντάμε πολλά ξωκλήσια κτισμένα το 18ο αιώνα, που πρόσφατα έχουν ανακαινιστεί. Μερικά από αυτά είναι: Αγία Παρασκευή, Προφήτης Ηλίας, Άγιος Γεώργιος
- Σε κοντινή απόσταση βρίσκεται και ο φάρος Ζούρβα, ο οποίος κατασκευάστηκε το 1883, Καταστράφηκε από τους Γερμανούς στον Β΄Παγκόσμιο Πόλεμο και ξαναχτίστηκε το 1946. Από τότε μέχρι το 1986 "άναβε" με πετρέλαιο όταν και τροφοδοτήθηκε με ηλεκτρικό ρεύμα. Από το 1989 έγινε τελείως αυτόματος.

(Υδρα – Ζούρβα : 2 ώρες & 45 λεπτά, Μέτρια, δύσκολη διαδρομή)

6. Μονή του Προφήτη Ηλία

- Κατά την Επανάσταση του 1821 λειτούργησε ως φυλακή.
- Σε μικρή απόσταση βρίσκεται το ψηλότερο βουνό του νησιού, το Έρως'(588m). Από αυτό το σημείο προσφέρεται πανοραμική θέα του νησιού, του Αργοσαρωνικού Κόλπου και του Μυρτώου Πελάγους.

(Υδρα - Πρ. Ηλίας: 45 λεπτά, Εύκολη διαδρομή, Πρ. Ηλίας - Έρως: 15 λεπτά, Δύσκολη διαδρομή)

7. Παραθαλάσσιοι οικισμοί Βλυχό-Παλαμίδας

- Γέφυρα του 17ου αιώνα μοναδικής ομορφιάς
- Αρχοντικό Βούλγαρη
- Σύμφωνα με την παράδοση, βρίσκεται το σπίτι στο οποίο κατοικούσε ο Καπουδάν Πασάς (ο αρχιναύαρχος του οθωμανικού στόλου)

(Υδρα - Βλυχός: 25 λεπτά, Βλυχός - Παλαμίδας: 20 λεπτά, Εύκολη διαδρομή)

8. Επισκοπή -Νησίζα

- Υπάρχουν όμορφα παραδοσιακά σπίτια, ελαιώνες και χωράφια- διάσημος κυνηγότοπος
- Νησίζα- βρίσκεται μια από τις ομορφότερες παραλίες του νησιού

(Υδρα - Επισκοπή: 1 ώρα & 15 λεπτά, Επισκοπή - Νήσιζα: 35 λεπτά, Μέτρια - Δύσκολη διαδρομή)

9. Ζόγερι

- Ανεβαίνοντας το βουνό "Μπαρμπαρί" αντικρίζουμε τα πρώτα εξοχικά σπίτια της περιοχής
- Παραλία του Άγιου Νικολάου

(Ύδρα - Επισκοπή: 1 ώρα & 15 λεπτά, Επισκοπή - Ζόγερι: 35 λεπτά, Εύκολη διαδρομή)

10. Εκκλησάκι του Αγίου Μάμα-Κλιμάκι

- Λευκό εκκλησάκι νησιώτικου χαρακτήρα
- Κλιμάκι, παραθαλάσσια περιοχή με αρκετές εξοχικές κατοικίες, ξωκλήσια και όμορφες παραλίες.

(Υδρα - Αγ. Μάμας: 1 ώρα. Αγ. Μάμας - Κλιμάκι: 30 λεπτά, Δύσκολη διαδρομή)

(Καλογήρου, 2012)

Τοπικές Εκδηλώσεις- Λαογραφία

- **Μιαούλεια** (τριήμερες εκδηλώσεις, αφιερωμένες στη δράση του Ναύαρχου Ανδρέα Μιαούλη και πραγματοποιούνται κάθε χρόνο, προς το τέλος του Ιουνίου)
- **Διεθνές Φεστιβάλ Μαριονέτας** (με τη στήριξη του Δήμου και του Υπουργείου Πολιτισμού/ γίνεται σε συνεργασία μεταξύ Ελλάδας και Σουηδίας)

Τοπικές Εκδηλώσεις- Λαογραφία

- **Περιφορά του Επιταφίου** (η πομπή του Επιταφίου, μετά από την περιφορά της στην συνοικία, καταλήγει μέσα στη θάλασσα για να ευλογηθούν τα νερά και να γίνει δέηση υπέρ των ναυτικών που ταξιδεύουν)
- **Υδραίικος Γάμος** (παραδοσιακό έθιμο του νησιού)
- **Υδραίικο Καρναβάλι**

(Γιοχάλας, 2006)

Συμπεράσματα

- Η Ύδρα είναι ένα νησί που διαθέτει ικανοποιητική τουριστική υποδομή
- Η διαδρομή η οποία, καλύπτει όλα τα σημεία του νησιού, και μέσα απ’ αυτή ο επισκέπτης μπορεί να γνωρίσει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τον φυσικό και πολιτιστικό θησαυρό της
- Αναδεικνύονται όλα τα γνωστά άλλα και άγνωστα στοιχεία του νησιού, τα οποία είτε έχουν να κάνουν με την αρχιτεκτονική του, είτε με απόμερα σημεία

Σας ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας!